बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजक
एवं गाउँपालिका उपाध्यक्ष राजकला सार्कीले
गाउँसभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७९।८० को बजेट वक्तव्य

हिमाली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
धुलाचौर, बाजुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

दशौं गाउँ सभाका एवम् गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, सभा सदस्यज्यू, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक, विभिन्न स्थानीय व्यक्तित्व, सञ्चारकर्मी, सुरक्षाकर्मी लगायत सम्पूर्ण महानुभावलाई हिमाली गाउँपालिकाको दशौ गाउँ सभामा छैटौ बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत समारोहमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले व्यवस्था गरेको कानूनी व्यवस्था अनुसार बजेट एवं कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजकको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम (आय व्यय विवरण सहितको) पेश गर्न गईरहेको छु । हाल कोभिड १९ को संक्रमणको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्दै गाउँवासीको स्वास्थ्यलाई प्रभावकारी रुपमा संरक्षण गर्न र गाउँवासीको जनजीवनलाई सामान्य अवस्थामा ल्याई स्वास्थ्य सुरक्षा र विकासलाई संगैसंगै सम्वोधन गर्नुपर्ने चुनौतीपूर्ण एवं कठिन परिस्थितिको वीचमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै रहदा मैले जिम्मेवारी बोध गर्दै आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम सम्मानीत सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

१. भौगोलिक, प्राकृतिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक एवं पर्यटकीय महत्वका दृष्टिले अत्यन्त प्रवल सम्भावना भएको गाउँपालिका भएर पनि द्रुत विकासको लागि हाम्रा सामु केही चुनौतीहरु पनि छन । विकासको क्रममा पछाडी परेका वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मूल प्रवाहमा ल्याउने, उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी अभिबृद्धि गरी आर्थिक गतिविधिहरुको माध्यमद्वारा रोजगारी विस्तार गर्ने, कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकीकरण र आधुनिकिकरण गर्ने, सुशासन प्रर्वद्धन गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता कायम गर्ने, पर्यटन विकासबाट प्राप्त लाभ लिई सवै क्षेत्रसम्म पुऱ्याउने, वन जंगलको संरक्षण गर्दै वातावरणीय सन्तुलनलाई कायम राख्ने, भौतिक पूर्वाधारको विकासमा लगानी वृद्धि गर्ने तथा सामाजिक विकासलाई संस्थागत गरी अपेक्षित विकासको प्रतिफल हासिल गर्ने एवं आन्तरिक आयको दायरालाई फराकिलो बनाउने र आन्तरिक ब्यवस्थापनलाई सुशासनमैत्री बनाई संस्थागत सुदृढिकरण गर्ने तथा संविधानको अनुसुची ८ मा भए वमोजिमका कानुन निर्माण तथा कार्यान्वयन गरि आत्मनिर्भर उन्मुख हुनुपर्ने समग्र चुनौतीहरु हाम्रो सामु रहेका छन् ।

२. राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, संघिय आथिक नीति, प्रादेशिक नीति र दिगो विकासका लक्ष्य, पन्ध्रौं आवधिक योजना को लक्ष्य,प्रादेशीक आवधिक योजना का लक्ष्य प्राप्ति एवं स्थानीय सरकारको नीति र कार्यक्रमलाई कार्यन्वयन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा गरेकोछु । मैले यस सम्मानित सभामा मिति २०७९ आषाढ १० गते प्रस्तुत गरेको विनियोजन विधेयक, २०७९ का सिद्धान्त र प्राथमिक्ता तथा गाउँ कार्यपालिका र गाउँसभाका सदस्यहरु विभिन्न क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रुपमा सुझाव समेतलाई बजेट तर्जुमाको मुल आधार बनाएको छु ।

३. बजेट तर्जुमा गर्दा मैले स्थानिय सरकारको अधिकार सुची, केन्द्र सरकारको निति तथा कार्यक्रम, प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रमलाई ध्यान दिई तिव्र, उच्च, फराकिलो र समावेशी आर्थिक वृद्धि हुने गरी लगानी केन्द्रीत गर्न खोजेको छु ।

४. स्थानीय जनअपेक्षा र आदरणीय सभा सदस्यहरुको विकास प्रतिको तिव्र अपेक्षाको सम्बोधन गर्न ठुलो आकारको वजेटको आवश्यकता पर्ने देखिन्छ । हामी संघियता कार्यान्वयनको चरणमा रहेको हुँदा गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने स्रोत र साधन, खर्च गर्न सक्ने क्षमताका आधारमा यो वजेट तर्जुमा गरेको छु ।

५. गाउँपालिकाको आर्थिक विकासका लागि कानुन तर्जुमा, भौतिक संरचनाको निर्माण र व्यवस्थापन, आन्तरीक स्रोतको परिचालन, उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, आयोजनाको प्राथमिकिकरण र कार्यान्वयन, सार्वजनिक निर्माणमा गुणस्तरीयता र सुशासन प्रवर्द्धन , विकटता अशिक्षा वेरोजगारीसँगै हालको कोरोना भाईरसको प्रकोपले सृर्जित चरम गरिवि लाई न्युनिकरण गरी रोजगारीमुलक वनाउने हाम्रा प्रमुख चुनौति रहेका छन् । जहाँ समस्या त्यहाँ समाधान भने जस्तै यी चुनौतीलाई अवसरको रुपमा परिणत गर्न यो वजेट पक्कै पनि उपलब्धीमुलक हुने अपेक्षा समेत गरेकोछु ।

६. आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को बजेटका उद्देश्यहरु देहाय वमोजिम रहेका छन् :

- अत्यावश्यक र वनाउन बाँकी स्थानीय ऐन नियम नीति तथा संरचना निर्माण गर्ने,
- सडक, पुल, विद्यालय, विधुत ,उर्जा, स्वास्थ्य संरचना, सिचाई, खानेपानी लगायतका संरचना तथा भौतिक पुर्वाधार को सन्तुलित विकासमा जोड दिने,
- पर्यटन, कृषि, पशु घरेलु उद्यम जस्ता उत्पादनशिल क्षेत्रको लगानिवाट उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- प्रधानमन्त्री रोजगार र युवा स्वरोजगार कार्यक्रम को माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्ने
- गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यमा जोड दिने,
- कोरोना संक्रमण जोखीम न्युनिकरण गर्ने राष्ट्रिय अभियानमा गाउपालीकाको तर्फ वाट शून्य कोरोना नीती लीई सोही वमोजिम कार्य गर्ने गरी सवै प्रकारका गतिविधि सञ्चालनमा जोड दिने ।

७. **"स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, जडिवुटी, पर्यटन, जलस्रोत र पूर्वाधार, दिर्घकालिन दृष्टिकोण, सुशासन र गरिवी निवारण समृद्ध हिमालीको आधार"** भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को वजेटमा देहायका क्षेत्रमा लगानीलाई उच्च प्राथमिकता दिएको छु ।

भौतिक पुर्वाधार (गाउँपालिका भवन, विद्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकी भवन, सडक संरचना निर्माण, पर्यटन पदमार्ग निर्माण र स्तर उन्नती, लगाएत)

- कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण र यान्त्रीकीकरण,
- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाई जस्ता क्षेत्रमा लगानी,
- पर्यटन पुर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन,
- उर्जाको विकास र विस्तार तथा विद्युतिकरण अध्यन
- घरेलु उद्यम विकास,
- जलस्रोतको विकास र सिंचाई,
- खेलकुद पुर्वाधारको विकास,
- मानव संसाधन विकास, लक्षीत बर्ग हितमुलक कार्यकमहरु
- वन तथा वातावरण,बृक्षारोपण
- विपद तथा प्रकोप व्यबस्थापन र वेरोजगारी समस्या समाधान
- सामाजीक सुरक्षा र सामाजीक संरक्षण

अव म क्षेत्रगत रुपमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट र कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमती चाहान्छु ।

१) कृषकहरुलाई आत्मनिर्भर गर्नका लागि कृषिक्षेत्र तथा पशुपन्छी क्षेत्रका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि ३३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
क) कृषि प्रबर्द्धन कार्यक्रम तर्फ रु. १५ लाख
ख) पशु प्रबर्द्धन कार्यक्रम तर्फ रु. १५ लाख
ग) कृषि संरक्षरण तर्फ रु. ३ लाख

२) **"आजको लगानी बोट, भोलिको प्रतिफल नोट, एक व्यक्ति पाँच रुख अनिवार्य लगाऔं, फलफुल बेची गरिवी भगाऔं"** भन्ने नाराका साथ यस हिमाली गाउँपालिकाले संचालन गर्दै आएको खाद्य सुरक्षाका लागि वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदैं फलफुल तथा अन्य विरुवा संरक्षरण गरे वाफत प्रोत्साहन स्वरुप खाद्यान्न वितरणको लागि लागि १ करोड १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३) कृषकहरुले उत्पादन गरेका फलफूलहरु र अन्य नगदेबालीहरुको भण्डारण गर्ने र उचित मूल्य प्राप्त हुने समयमा बजारमा निर्यात गर्ने गरि कृषिशित गृह (कोल्ड स्टोर) लगायतका संरचना निर्माण गर्नको लागि सशर्त कार्यक्रमबाट १ करोड ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।

४) हिमाली गाउँपालिकामा संचालनमा रहेको प्रधानमन्त्री तथा कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तरगत कृषि पकेट क्षेत्रको विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन रु १८ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५) कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धिको लागि विकसित प्रविधिहरुको प्रचार प्रसार र प्राबिधिक सेवा टेवा सर्बसुलभ रुपमा प्रदान गर्न गाउँपालिकाका सवै वडा तथा वस्ती र सेवा केन्द्र स्तरमा बिभिन्न ब्यबसायिक बिषयमा तालिम संचालन गरि कृषकहरुलाई सक्षम गराइनुको साथै **एक वडा एक कृषि प्राविधिक साथै गाउँपालिका स्तरमा कृषि विज्ञको व्यवस्था गर्ने गरि सशर्त कार्यक्रमबाट रु. ४ लाख ८० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।**

६) उन्नत जातका पशुपंक्षी उत्पादन गर्नका लागि कृतिम गर्भधान कार्यक्रमलाई कृषक व्यवसायिक सम्म पुर्याउने साथै व्यवसायीक पशुपालकलाई उत्प्रेरित गर्न विभिन्न अनुदान, तालिम तथा प्रोत्साहनलाई जोड दिनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

७) यस हिमाली गा.पा. मा **१ वडा १ पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यक्रम** संचालन गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

८) **आफूलाई चाहिने विउ आफै उत्पादन गरौं** भन्ने नाराका साथ विउमा आत्मनिर्भर हुन रैथाने वालीहरु फापर, चिनो, कागुनो, मार्से लगायत अन्य बाली धान, गहु, मकै, कोदो जस्ता प्रमुख खाद्यान्न वाली एवंम दलहन र तरकारी आदिको विउ विजन उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणको लागिको आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छु ।

९) संघिय सरकारको सर्शत तर्फ प्राप्त वजेट अर्न्तगत कार्यक्रमवाट उद्यमशिलता कार्यक्रम (मेड्पा) तथा प्रशिक्षण सञ्चालन र औजार यन्त्र उपकरण वितरण गरी स्थानीय स्रोत साधन परिचालन गर्नको लागि **संघिय सरकारको शर्शत तर्फ रु ३५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।**

१०) हिमाली गाउँपालिकाको धुलाचौरमा औद्योगिकग्रामको निर्माण कार्यलाई तिव्र गतिमा अगाडि बढाई निकट भविस्यमा नै हिमाली गाउँपालिका भित्र उत्पादित फलफूल, अन्य कृषि जन्य उत्पादीत बस्तु, पशुजन्य उत्पादीत बस्तु, जडिबुटी, काष्ठजन्य बस्तु, केतुके, अल्लो, लोक्ता लगाएतका अन्य बन पैदावारसंग सम्बन्धीत उद्योगहरु संचालनमा ल्याई हजारौं नागरिकहरुलाई रोजगारीमा जोड्ने कार्यको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

११) गाउँपालिकाभित्र रहेका तपशिलका स्थानहरुमा लघुउद्यम जस्तै सुधारिएका घट्ट मिलहरु, जडिबुढी उद्योग, केतुके उद्योग लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न रु. १४ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु । सो अन्तरगत तपशिल बमोजिमका योजनाहरुमा बजेट विनियोजन गरी अन्य केही योजनाहरु प्राथमिकरण गरिएका छन् ।

१) अल्लो तथा आरन तालिम सञ्चालनको लागि रु. ३ लाख
२) केतुके मेसिन खरिद वडा नं. ७ बाँधुका लागि रु. १ लाख ५० हजार
३) हिमाली १ तरीखोला आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख २० हजार
४) हिमाली २ नातीखोला आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख २० हजार
५) हिमाली ३ फुलई आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख २० हजार
६) हिमाली ४ बोर्ता आधुनिक मिल मर्मत तथा मेकानिल मिस्त्री तालिमका लागि १ लाख ९० हजार
७) हिमाली ५ दुल्या ठाडा ढुङ्गा आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख
८) हिमाली ६ सिरसै रुख आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख
९) हिमाली ६ देउरुख आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख
१०) हिमाली ७ आधुनिक घट्ट निर्माणका लागि १ लाख

१२) पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण, सम्वर्द्धन, प्रवर्द्धन तथा पर्यटकिय स्थलसम्मको सहज पहुच पुगाउनको लागि हिमाली गाउँपालिकाको रानीसैन, बुढीनन्दा लगायतका क्षेत्रहरुलाई पर्यटकीय सडक सञ्जालसंग जोड्ने गरि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

१३) हिमाली गाउँपालिकाका मुख्य सिमाना एवंम नाकाहरुमा गाउँपालिकाको पहिचान झल्किने गरि स्वागतद्धार एवंम बोर्ड व्यानर राख्नको लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१४) हिमाली गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासीक धरोहर, मठ मन्दिर, गुम्वाहरुको उचित संरक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिँदै यस क्षेत्रको सांस्कृतिक, पर्यकटिय स्थल, स्थानीय कलाकृति, मौलिक साँस्कृतिक परम्परा रीतिरिवाजको जगेर्ना गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गर्नका लागि डकुमेन्ट्री निर्माण गरी, सामाजिक सञ्जालबाट प्रचारप्रसार गर्ने तथा राष्ट्रिय टेलिभिजनबाट प्रसारण गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरु गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

१५) पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण, सम्वर्द्धन, प्रवर्द्धन एवंम पर्यटकहरु प्रतिको समुचित व्यवहार एवंम पर्यटक मैत्री व्यवसाय संचालन गर्न स्थानीय होटल व्यवसाय र अन्य पर्यटनसंग सम्बन्धीत व्यवसायीलाई पर्यटन मैत्री सेवा तथा व्यवहार विकास तालिम संचालनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

१६) हिमाली गाउँपालिकासँग जोडिएको कर्णाली नदिको क्षेत्रमा ऱ्याफ्टीङ्ग सेवा सञ्चालन गर्नको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

१७) हिमाली गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासीक धरोहर, मठ मन्दिर, गुम्वाहरुको उचित संरक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिनका लागि ३० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु । सो अन्तरगत तपशिल अनुसारका योजनाहरु प्राथमिकरण गरिएको छ ।

१) हिमाली २ कोट महादेव मन्दिर निर्माण का लागि रु.४ लाख

२) हिमाली २ रुम्दी माई मन्दिर निर्माणका लागि रु. ३ लाख

३) हिमाली ३ यूना सुनन्दा मन्दिर निर्माणका लागि रु. ४ लाख

४) हिमाली ४ बोर्ता समैजु मन्दिर निर्माणका लागि रु. ५ लाख

५) हिमाली ५ नदापाटा लवासुर मन्दिर ठुला आगनचोक निर्माणका लागि रु.५ लाख

६) हिमाली ६ शिव पार्वती मन्दिर निर्माणका लागि रु.८ लाख ५० हजार

७) हिमाली ७ ऋषी माणु मन्दिर निर्माणका लागि रु. ३ लाख

१८) हिमाली गाउँपालिका वडा नं. ३ मा जनजाती सामुदायिक भवन निर्माणका लागि रु. ८ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१९) यस हिमाली गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्नका लागि शिक्षक विद्यार्थी अनुपात अनुसार नियुक्ति गरिएका स्वयम सेवक शिक्षकहरुलाई निरन्तरता दिनुका साथै उक्त शिक्षकहरुको पारिश्रमिक तलब भत्ताको लागि १ करोड ३९ लाख ४५ हजार ३ सय बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

२०) यस हिमाली गाउँपालिकाको शिक्षा शाखा विभिन्न कार्यक्रम अन्तरगत १४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२१) यस गाउँपालिका अन्तरगत विभिन्न स्थानमा कार्यरत प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारीहरुको व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकाले आफ्नो श्रोतबाट ५९ लाख ३१ हजार ५ सय बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२२) समावेशी शिक्षा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न गाउँपालिका भरिका सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा परीक्षा प्रणालीको एकरुपता र शैक्षिक सत्रको सुरुवातमै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउनको लागि २१ लाख ४९ हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२३) महिनावारी भएकै कारणले कुनै पनि छोरीहरुको पढाइ नछुटोस् भन्ने उद्देश्यका साथ सबै किशोरीहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरि प्याड वितरणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२४) यस गाउँपालिकामा संचालित आधारभूत र माध्यामिक तहका लागि अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदानको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२५) कोरोना लगायत अन्य विभिन्न कारण विद्यालय तथा शिक्षण सिकाईमा पर्न सक्ने प्रभावलाई मध्यनजर गरी शिक्षण सिकाईलाई निरन्तरता दिइ विद्यालयलाई सुरक्षित राख्न वैकल्पिक सिकाईको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२६) समावेशी शिक्षा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न सार्वजनिक विद्यालयमा अध्यनरत आर्थिक तथा विपन्न, दलित, जनजातीका बालबालिकाहरुलाई छात्रवृत्तीको लागि १० लाख ५८ हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२७) हिमाली गाउँपालिकाको खेलकूद क्षेत्रको विकास गर्न "स्वास्थ्यको लागि खेलकूद राष्ट्रका लागि खेलकूद" भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न गाउँपालिकामा राष्ट्रपति रनिङ्गसिल्ड खेलकूद प्रतियोगिता लगायत अन्य अतिरिक्त क्रियाकलापहरु संचालन गर्न रु १ लाख र अध्यक्ष कप खेलकूदको लागि ३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

२८) सवै विद्यालय सञ्चालन सम्बन्धमा बार्षिक क्यालेण्डर तयार गरीने छ भने यसै वर्षवाट स्थानिय पाठ्यक्रम निमार्ण गरी कक्षा १ वाट शुरु गरी निरन्तर ५ सम्म पुर्‍याईने गरी लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

२९) आधारभुत तह उर्तीण परीक्षा तथा अन्य कक्षागत तहको परीक्षालाई तोकिएको मापदण्डका आधारमा व्यवस्थित र प्रभावकारीरुपमा सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

३०) सम्पुर्ण विद्यालयमा क्रमशः पुस्तकालय, गणित, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला व्यवस्थित गर्दै लगीनुका साथै प्रत्येक माध्यामिक विद्यालयमा इ पुस्तकालयको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

३१) विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक तथा लेखा कर्मचारीलाई क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरी शिक्षक कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

३२) विद्यालय स्वच्छ सरसफाई कार्यक्रम अन्तर्गत पिउने पानी, वालमैत्री शौचालय तथा नियमित सरसफाई, प्राथमिक उपचार कक्ष, कक्षा कोठा ब्यबस्थापन जस्ता कुराहरुको क्रमशः सुधार गर्नको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

३३) **सुरक्षित विद्यालय धुलोमुक्त विद्यार्थी हाम्रो इच्छा, श्रम सिप र रोजगारमुखी गुणस्तरीय शिक्षा भन्ने नारालाई** साकार पार्दै प्रत्येक विद्यालयमा डेस्क, बेन्च तथा विद्यालय फर्निचरको व्यवस्था साथै भवन शौचालय अन्य संरचना निर्माण गरी विद्यालयलाई सुविधा सम्पन्न बनाउन तपशिल अनुसारको बजेट विनियोजन गरेको छु।

तपशिल

१) हिमाली १ बाँमु सुनन्दा आ.वि. भवन निर्माणका लागि रु. १० लाख
२) हिमाली २ कोटीगाउँ लवासुर आ.वि. भवन निर्माणका लागि रु. ३ लाख
३) हिमाली ३ गुम्बा हिमालभक्ती भवन निर्माणका लागि रु. ११ लाख
४) हिमाली ३ लाम्पाटा बालविकास भवन निर्माणका लागि रु. ५ लाख
५) हिमाली ४ बोर्ता ने.रा. आ.वि. फिल्ड तथा सौचालय निर्माणका लागि रु. ८ लाख
६) हिमाली ४ फैती शैलेश्वरी मा.वि. खेलकुद मैदान निर्माणका लागि रु. ६ लाख
७) हिमाली ५ रुगिन बागेश्वरी मा.वि. भवन निर्माणका लागि रु. १२ लाख
८) हिमाली ५ बक्षाँ सरस्वती आधारभूत विद्यालय घेरबार निर्माणका लागि रु. ३ लाख
९) हिमाली ६ धुलाचौर भवानी मा.वि. घेरबार निर्माणका लागि रु. ५ लाख
१०) हिमाली ६ धिम बडिमालिका मा.वि. फिल्ड तथा प्रवेशद्धार निर्माणका लागि रु. ५ लाख
११) हिमाली ६ पाँडी खोलीडाँडा आ.वि. फिल्ड निर्माणका लागि रु. ५ लाख
१२) हिमाली ७ बाँधु जनता मा.वि. भवन निर्माणका लागि रु. ७ लाख
१३) बुढीनन्दा आ.वि. फिल्ड निर्माण हिमाली-२ नातीखोला २ लाख ५० हजार
१४) प्रदेश सरकार विशेष अन्तरगत जनता मा.वि. भवन निर्माणको लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३४) गाउँपालिका स्तरीय बार्षिक परीक्षा प्रणालीलाई विश्वसनिय बनाई परीक्षा प्रणालीमा एकरुपता ल्याउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

३५) सवै विद्यालयलाई आइ.सि.टि. मैत्री बनाउने तथा इन्टरनेट सेवा जोड्नको लागि साथै कम्प्युटर शिक्षकको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

३६) इ.सि.डी स.का विद्यालय कर्मचारीहरुलाई आवश्यक तोकिए बमोजिमको तलव भत्ताको आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

३७) **“टोलटोलमा स्वास्थ्य सेवाको पूर्वाधार” “गुणस्तरीय र जनमुखी स्वस्थ्य सेवा समृद्ध एवं दिगो विकासको आधार”** भन्ने नारालाई स्वास्थ्यको मूल नाराको रुपमा अंगिकार गर्दै यस गाउँपालिकाका सबै नागरिकको पहुँचमा आधारभूत स्वस्थ्य सेवा पुगाउन हिमाली गाउँपालिकाका दुर्गम बस्तिहरु गुम्बा र बोर्तामा जनशक्ति सहित स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गर्नुको साथै रुम्दीमा गाउँघर क्लिनिक एवं घुम्ती स्वास्थ्य सेवा क्लिनिक सेवा संचालन गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

३८) स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउन तपशिल बमोजिमको बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

१) हिमाली १ बिच्छ्याँ बिच्छ्याँ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणका लागि २० लाख

२) हिमाली २ रुम्दी गाउँघर स्वास्थ्य क्लिनिक खोप केन्द्र भवन निर्माणका लागि ३ लाख

३) हिमाली ५ क्यूडी स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवन निर्माणका लागि ७ लाख

४) प्रदेश सरकार समपुरक अन्तरगत बिच्छ्याँ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणको लागि रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ

३९) आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत एम्बुलेन्स सञ्चालनका लागि ३ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

४०) हिमाली गाउँपालिका वडा नं ५ मा रहेको रुगीन स्वास्थ्य चौकी र वडा नं १ मा रहेको विच्छयाँ स्वास्थ्य चौकीबाट नागरिकहरुले स्वास्थ्य जटिलता रोगहरुको समय मै निधान गर्न रगत, दिशा, पिसाव, फोक्सो, मृगौला लगायतका जाँचहरु गर्ने गरि स्वास्थ्य प्रयोगशाला (ल्याव) स्थापना तथा सेवा संचालनको लागि रु. २२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४१) कोभिड १९ को प्रभावलाई न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन र कोभिड १९ को विरुद्ध खोप व्यवस्थापन साथै स्वास्थ्य जन्य विपद् व्यवस्थानको लागि १२ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४२) यस हिमाली गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा तथा निशुल्क औषधि उपचारको लागि औषधि खरिद गर्न १५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४३) विभिन्न महामारी जन्य रोगहरु सर्ने तथा नसर्ने रोगहरु सम्बन्धि रोकथाम, नियन्त्रण, उपचार र जनचेतनामूलक कार्यक्रममा संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४४) स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको सेवा सुविधाको लागि शशर्त स्रोतबाट ८४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४५) यस हिमाली गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा अन्तरगत कार्यरत करार स्वास्थ्य कर्मिहरुको लागि ५२ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४६) बर्थिङ सेन्टर तथा दक्ष प्रसुतिकर्मीको प्रयाप्त व्यवस्था गरि संस्थागत सुत्केरीलाई प्रोत्साहित गर्ने र आमा सुरक्षा कार्यक्रमको उपलब्धिलाई कायम राख्दै सवै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गर्भ जाँच तथा सुत्केरी गराउन मिल्ने गरि स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम र स्वास्थ्य संस्था लागि औजार उपकरण व्यवस्थापन गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

४७) महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाको मनोबल उच्च राख्न रु. २ लाख बजेट गाउँपालिका र संघीय सरकारबाट रु. ९ लाख गरी जम्मा ११ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४८) **“म, मेरो स्वास्थ्य र मेरो जिम्मेवारी”** भन्ने नारालाई अंगीकार गर्दै यस गाँउपालिकाका सबै वडामा स्वास्थ्य विमा गर्न जनतालाइ प्रोत्साहित गरिने छ साथै **क र ख बर्गका अपांगता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य विमा गाउँपालिकाले नै गरिदिने गरि आवश्यक बजेट मिलाएको छु ।**

४९) कुपोषणवाट प्रभावित रहेको समस्यालाई सम्वोधन गर्न स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रम र अन्य जनस्वास्थ्यका कार्यक्रमलाई जोड दिई पूर्ण पोषण युक्त तथा कुपोषण मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्नको लागि विशेष अनुदान अन्तरगत रु. ८० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५०) अति गरीव बिपन्न ,अपाङ्ग लगायत आर्थिक सामाजीक रुपले पछि परेका कडा रोगीलाई औषधि उपचार अनुदान दिने नीतिलाई निरन्तरता दिने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

५१) हिमाली गाउँपालिका वडा नं. ५ कवाडिमा निमार्णाधिन गाउँपालिका स्तरीय १० शैयाको अस्पताल निमार्ण कार्यलाई तिब्रता दिई छिटै अस्पताल सेवा संचालनमा ल्याउनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५२) गर्भवती, सुत्केरी महिलाहरुका साथै विपद् तथा दुर्घटनाबाट हुने चोटपटकका कारण अपांगता र मृत्यूमा भैरहेको तीव्र वृद्धिलाई सम्बोधन गर्न रोकथाम शिघ्र उपचारका लागि गाउँपालिका क्षेत्रमा एम्बुलेन्स सेवा निःशुल्क सञ्चालन गर्ने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५३) कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिका तर्फका करार कर्मचारी, स्वयमसेवक शिक्षकहरुको तलब भत्ताका लागि रु. ३ करोड २८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५४) यस हिमाली गाउँपालिकामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको पारिश्रमिक तलव भत्ताका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५५) बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५६) गाउँपालिका भित्र ६५ बर्ष भन्दामाथिका संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने सामाजिक सुरक्षा भत्ता नपाएका जेष्ठ नागरिकहरु र ग र घ वर्गका सम्पूर्ण अपागंहरुलाइ बितरण गर्दै आईरहेको सामाजिक सुरक्षाभत्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनको लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ताका लागि ९ लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

५७) यस हिमाली गाउँपालिका भित्र रहेका दलित, महिला, विपन्न र अल्पसंख्य समुदायको उत्थान विकास र क्षमता अभिबृद्धिका गर्न लक्षित कार्यक्रमका अन्तरगत रु. ७ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५८) यस हिमाली गाउँपालिकाले विभिन्न सेवा प्रदायक निकायसँग समन्वय, सहकार्य र सहमतीका आधारमा संचालन गर्ने विभिन्न घुम्ती सेवा संचालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५९) यस हिमाली गाउँपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरुका लागि सेवा सुविधा तथा भ्रमण खर्च लगाएत अन्य विविध खर्च व्यवस्थापनको लागि ७० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

६०) गाउँपालिकाभित्र अपाङ्ग तथा जेष्ठ नागरिकहरुको पहिचान गरी समय अनुकूल परिचयपत्र वितरणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

६१) यस गाउँपालिकामा लागू भएका सम्पूर्ण सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई एकद्धार प्रणालीबाट सेवा प्रदान गरिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिनुका साथै विकासमा सार्वजानिक निजी साझेदारी रणनीतिलाई वास्तविक कार्यनीतिमा परिणत गर्नका लागि साझेदारी कार्यक्रम अन्तरगत १९ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

६२) हिमाली गाउँपालिका वडा नं. ६ अन्तरगत धिम पाँडी सडक निमार्णका लागि समपूरक अनुदानबाट प्राप्त १ करोड ८० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

६३) गाउँपालिकामा पुर्वाधार विकास गरी समृद्ध हिमाली गाउँपालिका बनाउने क्रममा क्रमशः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका काठे एवम् ढुङ्गे पुलहरुलाई विस्थापित गर्दै बाँकी रहेका सुप, सिमपानी, जौंली र छिम्दु लगायतका स्थानहरुमा झोलुंगेपुल निर्माणका लागि रु ३५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

६४) हिमाली गाउँपालिका सबै वस्तीलाई सडक सञ्जाल जोड्नको लागि तपशिलका सडक, गोरेटो बाटो तथा पुल निमार्ण र स्तर उन्नतीका लागि १ करोड ४३ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

<u>तपशिल योजनाहरु</u>

१) हिमाली गाउँपालिका कुवाडी जिमाना हुँदै मैतर्ना, बिच्छ्याँसम्म सडक निर्माणका लागि रु. ६० लाख

२) हिमाली ५ रुगिन नदापाटा सडक निर्माणका लागि रु. १० लाख

३) हिमाली ५ रुगिन विउरी बक्षाँ सडक निर्माणका लागि रु. २३ लाख

४) हिमाली ४ ढोगर्ना भाना ढुकुरी लेख बोर्ता हुँदै ग्याम्च्यु सडक निर्माणका लागि रु. २० लाख

५) हिमाली ४ फैती ठाँटी देखि धारे ढुङ्गासम्म सडक निर्माणका लागि रु. १० लाख

६) हिमाली ७ बाँधु पटाङ्ग्री देखि स्वास्थ्य कार्यालयसम्म सडक निर्माणका लागि रु. १० लाख

७) हिमाली २ बिच्छयाँ धल्ला गाड रुम्दी कोट हुँदै बिच्छयाँसम्म सडक निर्माणका लागि रु. १० लाख

हिमाली गाउँपालिका अन्तरगत प्रधानमन्त्री रोजगार सेवा केन्द्र अन्तरगत बजेटबाट निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नका लागि तपशिल अनुसारका योजनाहरु प्राथमिककरण गरिएको छ ।

<u>तपशिल</u>

वडा नं १ बिच्छयाँ देखि बाँमुसम्म गोरेट बाटो निर्माण

वडा नं १ टिन चौका देखि लिगुडीमेलासम्म बाटो निर्माण

वडा नं १ देउसैन देखि घोरेनीसम्म बाटो निर्माण

वडा नं १ तरीखोला देखि बडढुङ्गासम्म बाटो निर्माण

वडा नं १ पेठ्या देखि काम्ल्यासम्म बाटो निर्माण

वडा नं १ नेटा खौला देखि सुनडाईनीसम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं १ कोट खौला देखि भेरीखोरसम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं २ रुम्दी देखि सेरासम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं २ कोट कोटीगाउँ देखि काडागाउसम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं २ नातीखोला देखि सुगुरखाली हुँदै बुढीनन्दा तिर्थ जाने गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ३ फुलई छालगौडा देखि फुलईसम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ३ युना दलितटोल देखि बिद्यालयसम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ३ युना राड डाँडा देखि युनासम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ३ बौडी मालढुङ्गा देखि सिससेरासम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ४ फैती ठाँटी भुवारवाडा कालिका मन्दिर खडिन्ची निर्माण

वडा नं ४ फैती मानाढुकुरी हुँदै खामालेखसम्म गोरेटो निर्माण

वडा नं ४ फैती झुगला देखि मौभेरीसम्म बाटो निर्माण

वडा नं ४ बोर्ता लेवडी औल बोर्ता हुँदै लेख बोर्तासम्म बाटो निर्माण

वडा नं ४ फैती देखि लालीचौर हुदै कर्कलडाँडासम्म गोरेटो निर्माण

वडा नं ५ रुगिन खोला हुँदै माथि ग्याम्चुसम्म बाटो निर्माण

वडा नं ५ औलबक्षाँ देखि लेख बक्षाँसम्म बाटो निर्माण

वडा नं ५ क्युडी निल्याङ्ग्रा मन्दिर देखि जरगाउँसम्म बाटो निर्माण

वडा नं ५ बक्षाँ लुईटा देखि नेटासम्म बाटो निर्माण

वडा नं ५ रुगिन रुगिन खोला देखि तुर्स्याखामालेखसम्म बाटो निर्माण

वडा नं ६ धिम भनाफु ठुलाभिड गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ६ धिम गाउँ देखि वाम्नी पनेरा गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ६ धिम देखि कैलास माण्डु बाटो निर्माण मर्मत

वडा नं ६ पाँडी कोट देखि कालडाँडासम्म गोरेटो बाटो निर्माण

वडा नं ७ बाँधु दलित टोल खडिङ्च्ची निर्माण

वडा नं ७ बाँधु किरिया घर निर्माण

६५) हिमाली गाउँपालिकाभित्र रहेका खरको छाना हटाई जनतालाई सुरक्षित आवासको पहुँच पुर्‍याउन सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमका लागि रु ९ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

६६) वि.पी स्मीति भवन व्यवस्थापनको लागि १० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

६७) हिमाली उज्यालो अभियान अर्न्तगत यस गाउँपालिकामा निर्माण भएको कवाडी लघु जलविद्युत् आयोजना, र निमार्ण हुने विच्छूँया खोला लघु जलविद्युत् आयोजनाहरुलाई निमार्ण तथा बत्ती नभएका स्थानमा लाइन विस्तारका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनुका साथै तत्काल विद्युत् उपलब्ध हुन नसक्ने स्थानहरुमा वैकल्पिक ऊर्जाको व्यवस्था गरी उक्त स्थानहरुमा उज्यालोको प्रबन्ध मिलाउनको लागि रु. ४५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

६८) सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा हिमाली गाउँपालिका वडा नं ६ धिम गाउँमा १२५ किलो वाट क्षमता भएको सौर्य ऊर्जा मिनिग्रीट निर्माण गरि घर घरमा विद्युतीय प्रसारण लाईन पुगाउने गरी रु. ३ करोडको व्यवस्था गरिएको छ ।

६९) हिमाली गाउँपालिका वडा नं ५ का सवै बस्ती वडा नं ४ का सवै बस्ती र गाउँपालिका केन्द्र आसपासका बस्तीहरुमा रहेका सवै घरहरुमा विद्युत प्रसारण लाईन पुर्याउने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छु ।

७०) सर्शत तर्फ प्राप्त हुने नविकरणीय उर्जा कार्यक्रम अन्तरगत धुलाचौर बजार आसपासमा सौर्य ऊर्जा सडक बत्ति लगाएत सौर्य प्रणालीका लागि १० लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

७१) हिमाली गाउँपालिकाको केन्द्र धुलाचौर बजार क्षेत्र र आसपासका बस्तीहरुको लागि कर्णाली नदीबाट पानी तान्ने र पानी सुद्धिकरण गरि बजारलाई खानेपानी वितरण गर्ने गरि लिफ्टीङ खानेपानी आयोजना निर्माणका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।

७२) हिमाली गाउँपालिकालाई सिसामुक्त गाउँपालिका बनाउनुको साथै गाउँपालिका अन्तरगत पर्ने बजार क्षेत्र धुलाचौर र कवाडीमा डम्पीङ साइट निर्माण गर्ने र बजार क्षेत्रमा फोहर संकलन गर्न कन्टेनर राख्ने गरि फोहर व्यवस्थापनको लागि रु. १५ लाख बजेट बिनियोजन गरेको छु ।

७३) गाउँपालिकाको नाराको रुपमा रहेको **"एक घर एक धाराको"** नीतिलाई पूर्णरुपमा कार्यन्वयन गर्न गराउन खानेपानीका पुराना आयोजनाहरुको मर्मत पुनर्स्थापना एवं नयाँ आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गर्न तथा योजनाहरु निमार्ण गर्नका लागि तपशिल बमोजिमको खानेपानी योजनाहरु निर्माण तथा मर्मतका लागि ४२ लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

१) हिमाली १ बिच्छयाँ वस्ती खानेपानी निर्माणका लागि रु. ८ लाख ५० हजार

२) हिमाली १ टिन माझपातल खानेपानी निर्माणका लागि रु. ३ लाख ५० हजार

३) हिमाली २ भित्त नातीखोला खानेपानी निर्माणका लागि रु. ३ लाख ५० हजार

४) हिमाली ३ युना मालढुङ्गा देखि गोरखोलासम्म खानेपानी निर्माणका लागि रु. ४ लाख ५० हजार

५) हिमाली ४ तिथीचौर खानेपानी निर्माणका लागि रु. २ लाख ५० हजार

६) हिमाली ५ रुगिन छिहिडे मुहान खानेपानी निर्माणका लागि रु. १५ लाख

७) धिम खानेपानी ट्याङ्की तथा मुहान मर्मत हिमाली ६ धिम ५ लाख

७४) गाउँपालिकाको सम्भव भएका स्थानहरुका खेती योग्य जमिन वाँफो नराख्नको लागि सिचाँई सेवा विस्तार गर्न र साना सिंचाई आयोजना निर्माण तथा सिंचाई प्रणालीको मर्मत संभार र नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाई आयोजनाको कार्यन्वयन गर्न तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

तपशिल

१) हिमाली ४ फैती आडे बेटनाटा देखि बाटुल्ली खेतसम्म सिचाई कुलो निर्माणका लागि रु. ८ लाख

२) हिमाली ५ रुगिन चौडिला देखि परि जिउला खाँडागैरासम्म सिचाई कुलो निर्माणका लागि रु. १२ लाख

३) हिमाली ५ रुगिन खेतीखोला सिचाई नहर कुलो निर्माणका लागि रु. ५ लाख

४) हिमाली ६ बोल्ढिक मुस्या कुलो सिचाई निर्माणका लागि रु. ७ लाख

५) हिमाली ६ पाँडी पारीखेत सिचाई कुलो निर्माणका लागि रु. ३ लाख

६) हिमाली ६ धिम पारीखेत सियाला सिचाई कुलो निर्माणका लागि रु. ८ लाख

७) हिमाली ७ बाँधु सिचाई कुलो मर्मत तथा निर्माणका लागि रु. १० लाख

७५) दुर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिकहरुलाई टेलिफोनको पहुँचमा ल्याउन हिमाली गाउँपालिका वडा नं १ विच्छयाँ वडा नं ५ कुवाडी र वडा नं ६ को पाँडी वडा नं. ३ को गुम्बामा फोनको टावर निर्माण गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।

७६) हिमाली गाउँपालिकाका सेवा एवम् सूचनाहरु सबै नागरिकहरुको पहुँचमा पुर्‍याउनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

७७) हिमाली गाउँपालिकाका वडाहरुसम्म नागरिकहरुलाई इन्टरनेटको पहुँच पुर्‍याउन १५ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

७८) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र शान्ति सुरक्षा कायम गरी नागरिकहरुलाई सुरक्षित महशुस गराउनको लागि आवश्यक बन्दाबस्तिका सामाग्री व्यवस्थापन गर्न ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

७९) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भबितव्य, बिपद् जस्ता समस्याहरुको सामना तथा व्यवस्थापनका लागि रु. १ करोड बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

क) भैपरी व्यवस्थापन तर्फ रु. ६० लाख

ख) विपत व्यवस्थापन तर्फ रु. ४० लाख

८०) विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्न विपद्को समयमा विपद् भैरहेको स्थानसम्म पुग्ने बाटो सुचारु गर्न पहिरो तथा अन्य विपद्मा परि धनजनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न छिटो छरितो उद्धार गर्नको लागि गाउँपालिका बाट जे.सि.भि व्याक लोडरको (डोजर) खरिदको लागि रु. ४० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

८१) गाउँपालिका अर्न्तगत कार्यरत करार कर्मचारीहरको क्षमता अभिवृद्धि तथा उच्चमनोवल कायम गराउन खाइपाइ आएको तलबमा १० प्रतिशतले वृद्धि गरिएको छ ।

८२) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत यसै वर्ष भित्र वेरोजगार युवाहरुका लागि रोजगारी सिर्जनाका लागि रु २ करोड १० लाख बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

८३) राष्टिय परिचय पत्र तथा पंञ्जीकरण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी कर्मचारीहरुको तलव भत्ताका साथै कार्यक्रम संचालनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

८४) यस हिमाली गाउँपालिकामा संचालित विभिन्न संघसँस्थाहरुबाट सञ्चालित हुने कार्यक्रमहरुसँग साझेदारीका लागि समपुरक कोषको व्यवस्था व्यवस्था मिलाएको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

१. अव माथी उल्लेखित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन तथा स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

२. कुल बार्षिक प्रस्तावित बजेट रू ३५ करोड ७६ लाख ७० हजार रूपैयाको अनुमान गरिएको छ । जुन निम्न शिर्षकबाट प्राप्त गरिनेछ । समानीकरण अनुदान संघबाट ८ करोड ४६ लाख, सर्शत अनुदान संघबाट रू १२ करोड ९८ लाख, समपुरक अनुदान संघबाट १ करोड ८० लाख, विशेष अनुदान संघबाट १ करोड ६० लाख, राजश्व बाँडफाँड सघंबाट ८ करोड ३९

लाख ६९ हजार र समानीकरण अनुदान प्रदेशबाट ५५ लाख ८१ हजार, विशेष अनुदान प्रदेशबाट रू २५ लाख, समपुरक अनुदान प्रदेशबाट ४० लाख, राजश्व बाँडफाँड प्रदेशबाट १६ लाख २० हजार तथा गाउँपालिकाबाट आन्तरिक स्रोतबाट २९ लाख १० हजार र अल्या जिम्मेवारीबाट ८६ लाख ९० हजार प्राप्त हुने गरी प्रस्ताव पेश गरेको छु । यसैगरी गाउँपालिकालाई सहयोग गर्ने विकासका साझेदारहरु INF, फेज नेपाल, पिसवीन, सुआहारा, एच.आर.सी.लगायतका अन्य विकास साझेदारहरु, नीजि क्षेत्र, सहकारी र बैङ्क तथा वित्तिय संस्थासँगको सहकार्यमा हिमालीको समृद्धीको यात्रालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

३. अव म आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु।

४. हाम्रो गाउँपालिका ठुला तथा साना व्यापार व्यवसाय लगायत राजश्व असुलीको बलियो आधार नभएकाले आन्तरिक आम्दानी ज्यादै न्यून रहेको छ। विविध समस्याका बाबजुत पनि आ.व.२०७९।८० लाई राजश्व असुलीको वर्षको रूपमा लिई राजश्व संकलनलाई आधार वर्षको रूपमा लिईनेछ।

क) कर तथा गैरकर सम्बन्धी कानूनको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने,
ख) उत्पादनजन्य तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने खालका उद्योग व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने,
ग) गाउँपालिकाको संस्थागत विकास, सूचना प्रविधिको प्रयोग, कर शिक्षा तथा सचेतना अभिवृद्धी गर्ने करको दायरामा ल्याउने खालका कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने।

५. अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को राजश्वका दर सम्बन्धी प्रस्ताव र राजश्व सुधारका कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु।

६. वर्तमान अवस्थालाई मध्यनजर गरी करका दरमा बृद्धी नगरी समसामयिक समायोजन गरी दायराको विस्तार गरिएको छ । कृषि तथा पशुपालनजन्य उद्योग व्यवसायमा लगानी गर्ने लगानी कर्तालाई करछुट, नविकरण शुल्क मिनाहा जस्ता व्यवस्थाको प्रवन्ध गरिएको छ ।

७. धुलाचौर बजार क्षेत्र र बाहिरका साना बजारमा करका दरमा न्यायिक रुपमा निर्धारण गरेको छु।

८. सामान्य वर्गका लागि लाग्ने सिफारिस शुल्कमा सहुलियतको व्यवस्था गरिएको छ ।

९. **राजश्व गाउँपालिकाको लागि नभई हाम्रै लागि** भन्ने मान्यता स्थापित गर्न राजश्व सचेनता विकासका लागि धुलाचौर बजार व्यवस्थापन समिति, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयसंगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१०. आगामी आर्थिक वर्षमा गत वर्षदेखि सञ्चालित क्रमागत योजनाहरुको निर्माण सम्पन्न हुने गरी, निर्माणमा तिव्रता आउने अपेक्षा गरेको छु।

११. विगतका ५ वर्षको अवधीमा तयार गरिएको नीतिगत तथा कार्यक्रमगत जग, संघ र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शनमा टेकेर आगामी वर्षको बजेटले समृद्ध हिमाली गाउँ खुसी गाउँवासीको सपना साकार पार्न योगदान पुऱ्याउने आशा गरेको छु। यस परिस्थितिमा एकतावद्द भएर अघि बढ्न यस बजेटले सहयोग गर्ने विश्वास लिएको छु। सबै राजनैतिक दलका प्रतिनिधी, विकास साझेदार, सञ्चारकर्मी, नीजि तथा सहकारी संघ संस्था, सुरक्षाकर्मी लगायत सम्पूर्ण गाउँवासीलाई उद्देश्य प्राप्ती तर्फ सिर्जनशील सहयोगको आव्हान गर्दछु।

१२. कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा स्थानीय समुदायको ठूलो भूमिका हुने भएकाले स्थानीय समुदायले अपनत्व ग्रहण गरी यसको सफल कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउने अपेक्षा गरेको छु।

प्रस्तावित कार्यक्रमबाट गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाहमा गुणात्मक सुधार आई सुशासन वृद्धिमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।

१३. बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, विषयगत समितिका संयोजक र सदस्यज्यूहरु, गाउँ सभा सदस्यज्यूहरु, प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

१४. क्षेत्रगत रुपमा अमुल्य सुझाव प्रदान गर्नुहुने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका व्यक्तित्व, नागरिक समाज, बजार व्यवस्थापन समिति, करदाता लगायत दिनरात खट्ने कर्मचारीवर्गलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा, हिमाली गाउँवासी लगायत समस्त नेपाली दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरुलाई कोभिड १९ को महामारीबाट सुरक्षित रहन स्वास्थ्य मापदण्डको पालान गरी वर्षादको समय सुरूवात भएकोले सम्भावित जोखिमबाट सुरक्षित रहन सावधानी अपनाउन र आत्मविश्वासका साथ रहन अपील गर्दै हिमालीको विकासमा हातेमालो गर्न आव्हान गर्दछु ।

धन्यवाद

राजकला सार्की
उपाध्यक्ष एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
संयोजक
हिमाली गाउँपालिका बाज़ुरा ।